

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו
בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאווע שליט"א
תלמידיו של מו"ר פוסק הדור בעל 'שבט הלוי' זצוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

מתיקות החלומות שבהקיץ

"וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים וּפְרָעָה חָלַם." חז"ל אומרים (פרקות נה): 'כל החלומות הולכים אחרי הפה', ונבואי שיוסף הצדיק ידע את הסוד הזה של פתרון החלומות שהם הולכים אחרי הפה, ובפתרון חלומותיהם של שר המשקים ושר האופים שקראנו בפרשה שעברה, רואים שלשר המשקים הוא פתר טובה ושר האופים פתרון שלילי שיהיה על ידי פרעה, וצריך להבין מדוע הוא לא פתר לו את חלומי לטובה, כמו שפתר לשר המשקים?

נראה לי שב"ד, לפי מה שאמרנו חז"ל (שם), שאין מרים לאדם בחלום אלא מהרהורי לבו, והינו שהרהורי לבו של האדם הוא אתערוּתָא דלתתָא, והחלום הוא אתערוּתָא דלעילָא, וקרעיון

של חלום שבו לא רק בחייון שיש לאדם בזמן שינוי, אלא כל דבר שנעשה לאדם במשך היום, גם הוא יכול להפנס לקדר חלום, שהרי העולם הזה הוא פחלום יעוף.

וכגון פאשר פוקדת את האדם איזו מחלה, הרי שהמצב הפור הזה הוא פחלום רע, ועליו לפתור את החלום הזה ולהפוך אותו לטובה וזאת על ידי שייתבונן שמאז שהוא קטן, ה' שמר אותו ממחלות, וה' הציל אותו בכל פעם מגזרות רעות של מחלות קשות, ועמד בתפלה לפני ה' ויתחזק לומר בפיו דברי אמונה ובטחון, שהוא בטוח שה' יציל אותו, אפילו אם בלבו הוא חושש האם אקמת נצל, ועל ידי זה ה' יאיר את אפלתו ויציאו לאורה.

מקור החלומות

לפי זה נבוא לבאר את ענין פתרון החלומות של שר המשקים ושר האופים, שפאשר נתבונן באופן ששר המשקים ושר האופים ספרו את חלומותיהם, נבחנו שיש הבדל ביניהם, ששר המשקים ספר את חלומי בלי להזכיר בו פרטים שליליים, שהדבר מרָאָה את הרהורי לבו שאינו

נוהג לחשב באפן שלילי, ואלו שר האופים, תוף כְּדֵי שהוא מספר את חלומי, הוא מדגיש את הקסרונות.

כגון מה שאמר שרָאָה שלִשָּׁה סֵלִי "חרי", בעוד שהיה יכול לומר שרָאָה שלִשָּׁה סֵלִים וְכָל אֶחָד כָּבֵד יִדַּע שְׂנֵי חוּרִים בְּסֵל, שְׁמַרְי כֶּף הַדֶּרֶךְ לִשְׂאֵת לָהֶם, בְּסֵלִים עִם חוּרִים [מפיון שהלָהֶם הוא הרי דָּבָר גְּדוֹל וְאִינוּ צָרִיךְ לְהִיטֵב בְּכָלִי שְׂאִין בּו חוּרִים], וּמָכָּה שְׂהוּא פֵרַט בְּסִפּוּרָו אֶת הַפֶּרֶט שְׂנֵי חוּרִים בְּסֵלִים, זֶה סִימּוֹן עַל הַרְהוּרֵי לְבוֹ, שְׂהוּא נוֹהֵג לְרָאוֹת חֲסִרוֹנוֹת, וּמְוִלָא מוֹבּוֹן מִכֶּף שְׂהַחֲלוּם שְׂהָלֶם נִבֵּעַ מֵהַרְהוּרֵי לְבוֹ הָרַעִים שֶׁל הַסְּתַפְּלוֹת שְׂלִילִית וְרָעָה וּמְוָה הַבּוֹן יוֹסֵף שֶׁפִּתְרוֹן חֲלוֹמוֹ הוּא לְרָעָה.

וכן משמע בפסוקים, ששר האופים נבא לעצמו רעות וחשש ביותר שפתרון חלומי הוא רע, שאמנם בתחלה שניהם היו פניהם זועפים, כי חששו שחלומים מרָאָה על רעות, אָבֵל פֶּאֶשֶׁר יוֹסֵף הִצִּיעַ לַפְתּוֹר לָהֶם אֶת חֲלוֹמָם, שר המשקים הקדים לספר את חלומי, כי היה לו צד של תקנה בלבו שיתכן שהחלום מרָאָה על דברים טובים ואלו שר האופים לא ספר את חלומי, אלא רק לאחר שיוסף פתר לשר המשקים את החלום לטובה, כמו שכתוב: "וירא שר האפים כי טוב פתור ויאמר אל יוסף אף אני בחלומי".

בטר עניא אזלא עניוּתָא

הרי שהסתפלות של שר האופים היתה שלילית למול הסתפלות של שר המשקים, ששר המשקים האמין מעצמו שיתכן שפתרון החלום הוא לטובה ולכן הקדים לספר את חלומי ליוסף ואלו שר האופים מעצמו האמין רק שחלומי מנבא לו רעות ולכן לא ספר את חלומי עד שרָאָה שיוסף פותר לטובה.

זכינו שיוסף רָאָה ששר המשקים לא פתח את פיו לרעה ורהורי לבו אינם רעים, לכן פתח את

מתיקות הניסים

— מכתבים למערכת —

נסים לא רק בדרום ובצפון

אל מערכת הגליון שלום וברכה, ברצוני לפרסם גם גדול שארע עמי בעצם ימי החנכה שנתקנו להלל ולהודות לה' על נסיו וחסדיו.

בסלון שבביתנו מתקן מדף פורת, על המדף הנחתי מדף שאינו מחקר לשום דבר, ועל המדף הזה הנחתי מערכת סטריאו עם שני רמקולים גדולים, ועל המערכת הזאת הנחתי תמונה גדולה של מערת המכפלה, גם התמונה אינה קבועה לקיר ואינה מחברת לשום דבר.

מעולם לא חששתי שזה שהמדף הנוסף והתמונה שאינם קבועים ומחברים יכולים להיות סכנה כל שיהי, שכן המדף פורת מתקן במקום גבוה בסלון.

אתמול, יום שלישי, נר ששי דחנכה, לאחר הדלקת הנרות, ישבתי מול הנרות וחשבתי על הנסים שה' עושה עם ישראל בדרום ובצפון של ארץ הקודש, ולבסוף חשבתי לעצמי: ברוך ה' שלי אין שום צד של סכנה שכן אני גר בירושלים וכאן ברוך ה' הכל שקט ורגוע.

אך מהר מאד התברר לי שטעיתי! כעבור כמה דקות בודדות, אני שומע חבטה גדולה מאזור הסלון ואחריה אני שומע קולות של בהלה וכאב מערבים גם יחד...

הודרתי לסלון ושם נחדדתי לראות שבני הקטן ספס על השלחן הסמוך למדף ומשך את המערכת סטריאו, וכתוצאה מכה המדף שמתחת המערכת החליק מטה עם המערכת והתמונה הגדולה.

הסכנה הגדולה היתה שבני האחר ישב ליד השלחן וכל המשא שנפל - נת על ראשו!!! בני שקבל את המכה צעק בבקהלה ואמר שהוא מרגיש שהוא הולך להתעלל...

אחי שעוסק בהגשת עזרה ראשונה, מהר להגיע לביתי, עד שהוא הגיע, בני כבר הרגיש יותר טוב ונרגע, ואז התברר גדל הנס, שהמערכת הכבדה נבדלה בעת הנחיתה על ידי חוטי החשמל שהיו מחברים לקיר, וכמו כן התמונה שהמקרת שלה התפרקה לגמרי, לעמדת זאת בארוח נס ופלא - הזכוכית שלה היתה שלמה ואיני יכול לתאר לעצמי מה היה קורה אם הזכוכית היתה נשברת וס ושלום על פניו של הבן.

« המשך המעשה בעמוד ד' »

פניני אגדה

• הרה"צ ר' אלוהו קאהן שליט"א
משגיח דרשיבתנו •

שירה נצחית

בפרשתנו מספר שלאחר שנים רבות שיוסף קבל בבור במצרים, הריצוהו מן הבור והוא נעשה מלך, וקשבתו על לבאר בס"ד, שהוא בעינו משל על כל אדם שיוֹרד לעולם הזה, שהוא קדגמת בור חשוך, ואדם שמתגבר על נסיונותיו בעולם הזה, זוכה שלאחר אריכות ימים ושנים, בקשר מגיע זמנו, מריצים אותו מהבור והוא זוכה לבלא אל שתי שנים, שצאמר: "אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רחביו", ולא קטט על מצרים הקרויים רחב.

יבדגמת מה שיוסף פתר את חלומו של פרעה, כך כל אדם שעולה לשמים, רואה את פתרון מאגעות חיו, שבדעולם הבא מתבאר לו כיצד כל מה שארע עמו בעולם הזה היה מדקם ולטובתו הנצחית.

ובוכות שיוסף הצדיק זעק את האמונה בה' בקשה בבור במצרים, זכה לזעק את האמונה בה' גם כשצא מן הבור, וכיצא בזה לענינו, אמרו חז"ל: כל האומר שירה בעולם הזה, זוכה ואומרה לעולם הבא, שאדם שחי את חיו עם אמונה ובטחון ואומר שירה לפני ה' בעודו בעולם הזה, נותנים לו את הזכות לומר שירה גם בעולם הבא.

חלומו לטובה, כי פנים הפנים לפניו, פן לב האדם לאדם, ואילו שר האופים שמדבריו נכר שהרהורי לבו רעים, שהרי פתח את פיו לרעה והדגיש את החורים שראה בפלים, שדבר זה מסמל על חורים המאבדים את השפע, לכן אף על פי שגם החלום שלו היה יכול להתפרש לטובה, בכל זאת יוסף הבין שבנדאי החלום שלו מורה על רעה שעומדת לבא עליו, עקב כך שהוא נוהג לראות חסרונות. ולפי זה בארו דברי חז"ל שאמרו: 'כל החלומות

הולכין אחרי הפה', הינו לא רק אחרי פיו של הפותר את החלום, אלא בעקר אחרי פיו של מי שראה את החלום בעצמו, וכמו שמוכח פן ממה שאמרו שאדם שראה בחלומו דברים שיש להם משמעות לטוב או למוטב, יקדים לומר פסוק שמפרש את החלום לטובה וכן הוא יכול להשפיע שחלום יתקדם לטובה, כי אם אדם פותח את פיו לרעה, כמו שר האופים שדבר על החורים, הדבר גורם שחלומו יפתר לו לרעה, חס ושלום.

אין אמונה בגוים

דבר בלשון רכה, כי היו לו דברים טובים לומר לו, אבל לשר האופים הוא דבר בלשון קשה, כי ראה שיש עליו גזרה קשה ורצה לצערו ולהקניע את לבו ובכך לבטל מעליו את הגזרה הקשה וכמבאר בגמרא (ברכות נה), שהצער שיש לאדם מחמת שראה חלום רע, מבטל את החלום הרע ומכפר לו שלא יצטרף לקבל באמת, ולכן אמר לו זאת בקול רם.

ומכך עלינו ללמד, שפאשר יש לאדם חלום רע או שצרה פוקדת אותו, עליו לדעת שאם ישתק ויכנע ונעשה תשובה, אין לו ממה לפחד משום דבר, ואדרבה, ידע שקל דבר רע שיש לאדם, הוא סימן שעתיד להיות לו טוב מאד, אם הוא נכנע לפני ה' וישב בתשובה.

תלמיד שאינו הגון

ולפי זה יבין, שמה שיוסף בקש משר המשקים שיעזרו אותו לפני פרעה, היה זה משום ש'אין חבוש מתיר עצמו מביית האסורים', לכן יוסף בקש עזרה משר המשקים, מפני חובת ההשתדלות שאדם צריך לעשותה, ובעקב משום שרצה בכך ללמד את שר המשקים את מדת הכרת הטוב על כך שדבר עמו בלשון רכה ופתר לו את החלום

"מקץ שנתים ימים", בסוף הפרשה שעברה נאמר: "ולא זכר שר המשקים את יוסף וישחחאו", פרש"י: מפני שהלה בו יוסף לזכרו, הןקל להיות אסור שתי שנים, שצאמר: "אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רחביו", ולא קטט על מצרים הקרויים רחב.

יצררו להבין, איך יתכן לומר שיוסף תלה את בטחונו בשר המשקים, הלא מי לנו גדול מיוסף הצדיק באמונה ובבטחון בה, וכבר רואים בפני שנתנו שבגעת שפרעה משבח אותו שהוא יודע לפתר חלומות, הוא נותן את כל הגדלה לה' יתברך ואומר "בלעדי אלקים יענה את שלום פרעה", אע"פ שהדבר היה יכול לגבל במסירות נפש, שהרי פרעה עשה עצמו לאליל ויוסף משבח בפניו את ה' יתברך?

הכנעה ממתקת הדינים

ונראה לבאר זאת בהקדם מה שהסביר מרן רשכבה"ג מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל, על מה שאצל שר המשקים כתוב לשון אמייה "ויאמר לו יוסף זה פתרנו" ואצל שר האופים כתוב לשון עניה: "ויען יוסף ויאמר זה פתרנו", וידוע שאמירה היא לשון רכה, ועניה היא בקול רם (מצודות יצירה א"ב), ובאר, שאצל שר המשקים יוסף

מתיקות הישועה הפלאית

בציור שבכותרת הגליון: יוסף הצדיק יוצא מן הבור ונמנה למשנה לפולח ומכרו את מלכות ה' בעולם על ידי ששם שמים שגור תמיד על לשונו, גם בעומדו מול פרעה הרשע שהחשיב עצמו לאליל, ולזה זכה דוקא בזכות התנהגותו בעת שהותו בבור.

איך שהותו של יוסף הצדיק בבור ויצאתו מן הבור מתקמת בכל אחד מאתנו? איך נוכל להצליח כמו שיוסף הצליח בצאתו מן הבור?

על כך במאמר: 'המרירות והקשים של יוסף הצדיק'

בציור שלפנינו: יוסף הצדיק פותר לשר המשקים את חלומו לטובה ולשר האופים פתר לרעה.

מדוע יוסף פתר לשר האופים את חלומו לרעה, הרי קלל הוא בידינו שקל החלומות הולכין אחר הפה?

על כך במאמר: 'מתיקות החלומות שבהקיי'

פניני הלכה

• הרמ"א ד' יוסף מאנדל שליט"א ר"ם בשיבתינו •

ברכת בקרים ודקמים

על הבקרים מברך 'עושה מעשה בראשית' ועל הדקמים מברך 'שכחו וגבורתו מלא עולם', ואם ראה ברק ושמע רעם כפאחד, כתבו האחרונים (מג"א סק"א ומשנ"ב סק"א), שמברך על שתייהן ברכה אחת – 'עושה מעשה בראשית', ואם ברק שכחו וגבורתו מלא עולם, יצא.

וכמו כן, אם ראה ברק ובקמצע ברכת 'עושה מעשה בראשית' שמע רעם, פסק בקצור שו"ע (סי' ס"ב), שלא יברך על הרעם 'שכחו וגבורתו מלא עולם', כיון שיצא בברכת 'עושה מעשה בראשית' שברך על הברק.

פסק השו"ע (ריכ"ז, שדי בברכה אחת ביום על הבקרים ועל הרעמים, אלא אם כן התפזרו העבים, שאז צריך לברך שוב, וכתבו הפוסקים (מאמר קודמי סק"א וידו), שכפאשר ברך ביום ולא נתפזרו העבים והמיטבו להיות גם בלילה, שאחר היום, שאינו צריך לברך בלילה, כי לענין ברכות, הלילה נמשך אחר היום שלפניו, וכמו שלא מברכים בלילה ברכות התורה מפניו שברכנו ביום, ועוד כתבו הפוסקים (הלכות שלמה לנרש"י או"ח ד' וידו) שבימים שלאחריו צריך לברך שוב, גם אם לא נתפזרו העבים, כיון שיש הפסק שינה.

הקדושה, ובעינו הטהורה נתנם לתלמידיו, וליוצאי גתו לנצח במלחמות ולאחיתפל גתו לעצמם, ויהם השתמשו בפתגם זהה שנתן להם – נגדו, והבדק דומה לאדם שיש לו אוצרות של חטה, ובא אחד מעבדיו וטוהן את החטה ומכין מאכל רעיל ומביא לבעל החטה פ' להורגו, והדבר שגורם להם להשתמש בפתגם זה שנתן להם דוד נגדו, משהו שהם יחסי את הגבורה והתקומה שהם קבלו לעצמם, ושכחו שהם קבלו זאת מדוד.

היאוש של האויב

וכפאשר אחיתפל יעץ עצה נגדו, דוד שלח את חישי הארפי לעץ לאבשלום עצה נגד עצת אחיתפל, והקב"ה שמע לתפלתו של דוד ונתן בלב אבשלום שישמע לחישי הארפי ולא לאחיתפל, ומקף אנו גם למזים שדוד היה חכם הרבה יותר מאחיתפל, שידע איך לסכל את עצתו כדי להציל מנמו.

ומשראה אחיתפל שלא התקומה עצתו, הוא חנק את עצמו ומת, ולקאהרה, הרי עצות רבות שאחיתפל יעץ עצה נמו, ומיידע בגלל עצה אחת היא חנק את עצמו, אלא מכיון שלח חייתו היתה מקף שהוא רואה שעצותיו מתקיימות, לכן פאשר

התקנה להתמונתו בתם השנתים למשנה למלך שישם בהכרח הוא יצטרך להיות בקשר עם כל מיני גויים ועלו לזכר שאין אמונה בגויים! ואין לתת בהם אמונה.

לכן הקב"ה עבב אותו עוד שנתים בבית האסורים, כדי שבעוכב הנוסף והארץ הנה בבית האסורים, ילמד היטב בכל יום כמה הגויים אינם נאמנים, בראותו בכל יום מאותן שנתים הנוספות ששפאר בבית האסורים, שהנה גם היום שר המשקים פופה לו טובה ולא מזכיר אותו לפרעה, וכה לא ימן אמונ שגוים גוי שיתעסק עמו בימי מלכותו.

המרידות והקשיים של יוסף הצדיק

בוטח בה' ושמן ומרצה ממה שיש לו, אף על פי שפנימיותו אינו שלם עם מה שהוא אומר, כי החיצונית משפיעה על הפנימיות ומתוך שלא לשקמה יבוא לשקמה.

אויבי בית דוד

ואת הדרך הוא אנו לומדים מדוד מלכנו, שאפילו שהוא היה הנדרף ביותר מכל שבעת הרועים, והאנשים הקרובים אליו ביותר רדפו אותו וזרקו אותו ממלכותו, מה שלא עשו אפילו לשאל המלך, וכגון אחיתפל שהיה במדרגה רחנית גבוהה ועצתו "פאשר ישאל איש דבר האלקים", והתקם בו 'הקם עדיף מנביא' שהיה מכון בחכמותו לרוח הקדש, וכיצד הוא נפל למרד בדוד?

אלא כתוב שלדוד היו גבורים וחז"ל (מו"ק טו:) דורשים בשמות הגבורים של דוד שזרמו בהם הפעולות של דוד בעצמו, ויש לפרש שדוד נתן מפתחו ומרחו לששים גבוריו, ולכל אחד נתן מעלה אחרת שהיתה בו, ולאחיתפל הוא נתן חכמה לעצתו עצות ולכון לרוח הקדש, מה שדוד יכל לעשות בעצמו, כמו שכתוב: 'ויחי דוד לכל דרכו משפיל זה עמו', ופרשו חז"ל שהלכה כמותו בכל מקום (סנהדרין ג' ע"ב), ואם כן דוד לא היה צריך להתיעץ עם אחיתפל, אלא שדוד ענינו הטובה נתן מחכמותו לתלמידו אחיתפל, וכך העצות שהוא אמר היו מדקרות מאד, עד שגם פאשר הוא מרד בדוד, הוא יעץ לאבשלום עצה שאם חלילה היא היתה מתקיימת, לא היתה תקומה לבית דוד ח"ו.

דוד מלמד דעת את אויביו!

דוד לא פחד להחכים את אחיתפל, אף על פי שידע שהוא עלול להשתמש בעצותיו נגדו, כי הוא ידע שרצון ה' שהוא ינהג בעין טובה, ובד בבד הוא גם התפלל לפני ה' שישפיל את עצת אחיתפל, וזקק לה: 'ותורתך בתוך לבי' והינו בתוך מחי. שהמחם במקרא נקרא לב, אבל איך שיה לומר שהתורה היא בתוך המעינים?

אלא המעינים מסמלים על פנימיות, ולדוד היו שמורים בפנימיותו חכמה ועצות מתורתו

לטובה, כי יש חובה לרב ללמד הפרת הטוב לתלמידו וכן חובה לאב ללמד לבנו שיקבד את הוריו ויעריף את מה שהם סורחים עבורו.

ומה שאמר רש"י שיוסף קתלה את בטוחו בשר המשקים, הינו שיוסף היה בטוח ששר המשקים יכיר לו טובה ויזכיר אותו לפני פרעה, ובקרה היה החסרון, שיוסף היה בטוח בשר המשקים שהוא יכיר לו טובה, ולכן ששר המשקים הוא תלמיד שאינו גנון, ותלמיד שאינו גנון, אפילו אם יקבל טובות רבות, הוא לא יכיר טובה.

הכנה למלוכה

ודבר זה היה נצרך מאד ליוסף הצדיק לדעת אותו

חז"ל אומרים שבשנים שיוסף הצדיק היה בבית האסורים, הוא היה רואה לנגד עיניו את דמות דיקונו של אביו, והתחזק באמונה ובשחון בה' שהוא עתיד לצאת משם, וכמובא במדרש: 'ויחי איש מצלית' שהיה 'איש קפוז', הינו שהנה צוהל ושחם בהיותו בביר.

אבל בכל פעם שאנו לומדים על הצדיקים כיוסף הצדיק וכדוד מלכנו, שהאמינו בה' בעת צרתם והיו שמחים ביוסורם, עלינו לדעת שבדאי גם עליהם עברו רגעים קשים וקרים מאד ובפרט שחז"ל מספרים שאשת פוטיפר באה גם לביר במצרים כדי להחטיא את יוסף (מדרש), אלא שהצדיקים הללו התגברו על המרידות והקשיים עד ששחמו בה', ומקף יש חזק גם לנו בעת צרותינו ח"ו, שידע שהמרידות שיש לנו היתה גם לרועי ישוראל, ונלמד מהם להתגבר על צער ולהאמין ולקבט בה' ולשחם בו יתברך.

יוסף מספר את צערו

וכן רואים שיוסף הצדיק מספר לשר המשקים: "כי גנב גנבתי מארץ העברים", שהיה לו צער איום ונורא להפרד מאביו הגדול ותקדוש ולהגיע למצרים הטמאה, שכל זה נעשה לכאורה שלא בצדק על ידי אחיו הקדושים שטעו בהלכה זו, וגם מה שה' נתן את חנו של יוסף בעיני שר בית הסתר, מורה על כך שיוסף היה בצער ולא היה לו חן מעצמו, כי היה לו מרירות וצער גדול להיות בודד בארץ זרה, והקב"ה שראה שהוא מתאמץ לדבק בו ולהיות נאמן אליו, נתן את חנו בעיני שר בית הסתר.

והדבר מלמדנו שלכל אדם ישנם קשיים בחייו, ואפילו עשירים גדולים שלא חסר להם מאומה, יש להם קשיים ויתכן שיבואו לידי פעס על כל הפסד קטן שנעשה להם, כי יש להם טבע של פעס, ושום עשירות שבעולם לא תשנה לאדם את טבעו, אלא רק אם יתקן את עצמו להאמין ולקבט בה', ולהעמיד זאת ישנם אנשים שיש להם קשיים רבים וכל זאת הם שמחים ואוהבים את ה', ועצה טובה היא לכל אחד לומר שהוא

לא התקיימה עצה זו, בפרט שהיא עצה שבה היה תלוי מעמדו, וטלה מנוגה חיותו והוא חנק את עצמו.

סבל ה' את עצתם

ובמזמור אלו, שאנו רואים שאמות העולם "נועצו לב יחדו", וכלם נדבחה אחת שי' לא יזכר שם וישראל עוד" ח"ו, עלינו להתפלל שה' יסבל את עצתם ויקלל את מחשבותם, ויכמו שבשמות תורה

הקב"ה עשה פרוז בין הרשעים שהוא טובה לצדיקים, ככה שה' הפר את עצת העמים להתאחד וללחם יחדיו נגד עם ישראל בנוגע, כה נבקש מה' שימשיך להיטיב לנו ויסבל את עצת אויבנו, שלא יוכלו גם בעתיד להזיק לשום יהודי באשר הוא, ונשמע ונתבשר רק בשורות טובות, ישועות ונחמות, אמן.

המלך שלוחם את מלחמתנו

יש אסור של "לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא" ומנה לומדים את האסור של הזקרת שם שמים לבטלה. ובפשוטו הינו שלא להזכיר את שם ה' שלא לצרה, אבל יש בזה עמק נוסף, ויבאר על פי משל למלך שגמל חסדים רבים ועשה טובות רבות לבני מדינתו. יום אחד קמו אויבים קשים ומרים נגד המלך ונגד בני מדינתו והמלך אזור את מלחמתו ומסר את נפשו מנגד למען בני מדינתו וערו קרבות קשים עם האויבים עד שצנח אותם.

המלך רצה לערו סעודת נצחון והורה שכל אחד יביא אתו דורון כל שהוא לסעודה, כי הוא רצה לראות בכה את הערכתו של כל אחד ואחד למלך אודות מלחמתו הקשה באויבים שקמו עליהם, ואכן אחד הביא עוגה נאה, אחד הביא מאכל אחר ואחד הביא מתנה פזאת או אחרת, ובעת הסעודה, המלך הסתתר מאחורי הפרגוד כדי להקשיב מה העם מדברים עליו, ושמע שכל העם מדברים מה אביו של המלך, וכשהזכירו את המלך, הזכירו אותו כמו שהיו רגילים להזכירו לפני המלחמה הקשה שערו זה עתה עברו, והמלך הצטער מזה מאד על שלא יודעים להעריך את המלחמה הקשה הזאת והרי כל מה שצנח אותם הביא דורות, הוא כדי לראות כמה הם מעריכים את המלך שערו מלחמה קשה למענם.

עד שקם אדם אחד ושבח את המלך מול כל הצאפיים על המלחמה הנוראה שערו ונקרא למלך בשם חדש פחות מלחמה הזאת ומנה שמו המלך מאד מאד ונתן לו מתנה גדולה מאד.

ברכה של הפרת הטוב

כה ענין האסור לשאת את שם ה' לשוא מלמדנו גם, שבכל פעם שאנחנו מברכים על מאכל וכדומה, לא נברך את הפרכה כמו שבכינו עד עתה וכמציאות אנשים מלמדה בלי מחשבה, אלא בכל פעם שאנו מזכירים את שם ה' בברכה, נחשב מחשבות של הפרת הטוב ואהבה לה' על החסד העצום שנתן לנו את המאכל הזה ועל האברים שברא לנו לעכל

את המאכל הזה, ועליו לדבר עם בני ביתנו יעם חברינו על חסדי ה' שעמנו, בעקר על מה שהוא "מכילפנו", שחסד זה הוא גדול יותר ממה שה' מכה מלכים גדולים, פמבאר בפסחים (ק"ח).

וכן נחשב מחשבות של הודאה ובקשה על דברים נוספים שמתרחשים עמנו באותו פרק זמן שבו אנו מברכים את ה', שכן אנו קוראים אל ה' בכל פעם בשם חדש של הודאה על החסדים שהוא יתברך גומל עמנו בעת הזאת, וזו הנחת הגדולה לה', שאנו מזכירים בחסדים שהוא גומל עמנו.

ובעקר צריך לזכור את החסד של העולם הבא, שהתענוג שיש לנו מהמאכל הזה, אינו אלא תענוג קטן מאד, והוא כסמל על התענוג העצום לאין שעור שיהיה לנו בעולם הבא, וגם על החסד הזה העתיד להיות לנו צריך לכוון להודות בעת הברכה.

מלחמות ה'

וכן נודה לה' על שהוא עורך את מלחמותינו ומכניע את אויבי ישראל, ומצניע שאדם שמדבר בין תפלין של יד לתפלין של ראש, מוזכרים אותו מעורכי המלחמה, ובסבת הדבר יש לבאר שההפסק בין תפליו של יד לשל ראש מורה שאדם מפריד בין פה הזרוע למחשבה שבפניו, ואינו מוכשר את הפה שבזרועו אל ה', לדעת שה' הוא הנותן לו פה לעשות חיל, על ידי שיתשב במוחו על ה'.

רק אדם שידע שה' נותן לו כח והוא מתפלל לה' שיגזור לו להכניע את אויבי ישראל הוא יכול לצאת וללחם באויבי ישראל ואלו אדם שחושב שיש פה זרועו להושיע את ישראל בלי עזרתו של ה', אינו יכול לצאת למלחמה, ועל כן אמר רבי אליעזר הגדול (ברכות א.) על הפסוק: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ויראו ויראו" - אלו תפליו שבראש, הינו שפאשר אדם זוכר את ה' - עמי הארץ רואים שה' נקרא עלינו וגם הפה שבזרועו הוא כחו הגדול של ה' והאמות יראים מימנו.

איך נגאל?

ועל כן אמר הנביא: "לא בחיל ולא בכח כי אם

שלא להזנוק, וכל שכן מחוי לבית, שאויבים רבים מתהלכים בינינו, ורק הקב"ה מסמא את עיניהם וסוגר את לבם מלהזיק לנו.

"הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו",
ז. א. ויושלים

פנינת הפרשה

חז"ל (אומרים ר"ה ע"ב) מעולם לא ראתה חמה את פנימחה של הלכנה, רהנה מתחלה השמש והירח היו מאירים באותה מדה וכיון שהלכנה הקמנה, השמש לא מסתכלת בבחישה, ודבר זה מלמד אותנו שגם כשיש לאדם נסיון להתרחות עם חברו, וזהו שלא לשמח כאשר הוא רואה את הקלון שלו ואף לא להביט כלל בבחישה ובקלון של הוולת.

מתיקות שיחי

רבנו של עולם, חנו ברחיך במרוחך הטובות, שלא נביט בחסרונותיהם של הבריות, כמו שאחיה לא מביט בחסרונותינו, כמו שכתוב: "לא הביט און בעיניו ולא ראה עמל בישראל" אלא נראה רק את מעלות חבריו ונעריך את כל אחי מעמד ישראל המאירים ככוכבים, ואם כבר הודמו לעינינו לראות יהודים שהתנהגו שלא כשורה ח"ו, מיד נתמלא עליהם ברחמים ונבקש עליהם בתחנונים שחשיבם בתשובה שלמה, ועל ידי כך נוכח לראות בנאולה השלמה, וגום העשירי - עשרה בטבת, והפך לנו לישון ולשמחה בבני ירושלים ובבני בית מקדשך במהרה בימינו אמן סלה.

ברוחי אמר ה' צבאות, שבאמת לא החיל ולא הפח של ידוע האדם יכול להציל ולהושיע, אלא רק רוח ה' היא זאת שמיצלה ומושיעה, כי כל הגוים אינם נחשבים מאומה לפני ה' והוא יתברך יכול להכניע את כל האויבים לפני עם ישראל בתוך עין ולגאלנו בגאולה שלמה, ולזה נזכר על ידי שנתמיד לזכור בעת הנחת התפלין את החסדים התמידיים שעלינו - להודות לה' בעת הנחת התפלין של יד על האשת חיל שה' נתן לאדם להעושה בנדיה את מעשי ידיו של הבעל, וכשנודה על החסדים הגדולים התמידיים הללו ונשפיל לראות ונדקם את ה', הרי שלא נצטרך לראות את ה' דרך מלחמות ונזכר לגאולה השלמה בקרוב, אמן.

"ויבריו מהתקו לחיבי"

מה הפאור בחסרון שהיה ביוסף
ש'מלה את בטחונו בשר המשקים'?

הפתרון לחידה מונח בתוכן גיליון זה. ניתן לשלוח את התשובה לכתובת האי-מייל: 7885595@gmail.com או בהודעה קולית 073-313-4395. בצירוף שם, כתובת וטלפון ל הוויכוח מפרשת וישלח: יוסף שלום מאנדל, ביתר עילית. חיים מאיר ויזל, אשדוד